

Το μέλλον του Εθνικού Συστήματος Υγείας

Ο φαρμακευτικός κλάδος καταλύτης για ισχυρή δημόσια υγεία και οικονομική ανάπτυξη

Αθήνα, 28 Μαΐου 2020.- Με απόλυτη συναίσθηση του ρόλου του, ως υπεύθυνου κοινωνικού εταίρου, ο ΣΦΕΕ ανακοίνωσε τις προτάσεις του για ένα ισχυρό, βιώσιμο και αποδοτικό Εθνικό Σύστημα Υγείας και μια Φαρμακευτική πολιτική, προς όφελος του ασθενή και της ελληνικής οικονομίας.

Σε μία χρονική στιγμή κομβικής σημασίας, όχι μόνο για τον κλάδο του φαρμάκου, αλλά για την ίδια τη χώρα, στο τέλος του πρώτου και επιτυχούς κύκλου της αναμέτρησης με την πανδημία και με αφορμή τα νέα δεδομένα ο Πρόεδρος του Δ.Σ., κ. Ολύμπιος Παπαδημητρίου και ο Γενικός Διευθυντής του ΣΦΕΕ, κ. Μιχάλης Χειμώνας, παρουσίασαν ένα συνεκτικό πλέγμα ρεαλιστικών και ολοκληρωμένων προτάσεων που συναρθρώνονται σε 7 πυλώνες δράσεων. Οι εκπρόσωποι του ΣΦΕΕ σημείωσαν πως το προτεινόμενο στρατηγικό πλαίσιο, το οποίο και έχει κατατεθεί ήδη στην κυβέρνηση και τον ίδιο τον Πρωθυπουργό, είναι αποτέλεσμα συστηματικής μελέτης, αλλά και της μακράς εμπειρίας του κλάδου, ενώ λαμβάνει υπόψη τα διεθνή αλλά και τα ελληνικά δεδομένα καθώς και στοιχεία που έχουν προκύψει από πρόσφατη εξειδικευμένη έρευνα και μελέτη (Deloitte 2020).

Ο πρώτος Πυλώνας αφορά στον επαναπροσδιορισμό του Φαρμακευτικού Προϋπολογισμού ο οποίος, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία πλέον, πως είναι ανεπαρκής και δεν καλύπτει τις πραγματικές ανάγκες της χώρας. Τη στιγμή που σε όλη την Ευρώπη επανεξετάζονται οι δαπάνες Υγείας, είναι η ώρα να αναθεωρηθεί ο προϋπολογισμός φαρμάκου στη χώρα μας κινούμενος σε ρεαλιστική και επιστημονική βάση. Λαμβάνοντας υπόψη ιστορικά, επιδημιολογικά και δημογραφικά δεδομένα αλλά και την είσοδο νέων φαρμάκων (horizon scanning) καθώς και τη λήξη της πατέντας παλαιότερων. Με αντιμετώπιση της υπερσυνταγογράφησης αλλά και έλεγχο όλων τα κέντρων κόστους πέραν του φαρμάκου, στο χώρο της Υγείας, για την απαραίτητη εξεύρεση πόρων και βεβαίως χωρίς να αγνοούνται ούτε οι δημοσιονομικές δυνατότητες της χώρας αλλά ούτε και οι δυνατότητες βιωσιμότητας των φαρμακευτικών επιχειρήσεων. Παράλληλα, δημιουργία επιπρόσθετου κονδυλίου, που θα αφορά στην πρόληψη (εμβόλια) αλλά και για την απόκτηση ευελιξίας στην ανταπόκριση στις αυξημένες ανάγκες που ανέδειξε ο COVID-19.

Ο δεύτερος Πυλώνας αφορά στην ενίσχυση των προσπαθειών για την αύξηση της αποτελεσματικότητας, ως αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου να αποκτήσουμε ένα ορθολογικό και αποδοτικό Δημόσιο Σύστημα Υγείας. Η προτεινόμενη επίτευξη του στόχου εδράζεται πάνω σε μια νέα αρχιτεκτονική διαχείρισης ασθενών που αντικαθιστά το νοσοκομειοκεντρικό σύστημα και προβλέπει τη ριζική αλλαγή της νοοτροπίας χρήσης φαρμάκων. Με έμφαση στην πρωτοβάθμια περίθαλψη, στην ενσωμάτωση βέλτιστων διεθνών πρακτικών και σε διαδικασίες συνεχούς αξιολόγησης και ελέγχου αποδοτικότητας καθώς και στην πλήρη εφαρμογή και αξιοποίηση εργαλείων και μεταρρυθμίσεων που αν και υπάρχουν δεν αξιοποιούνται πλήρως.

Ο τρίτος Πυλώνας αφορά στην επαναξιολόγηση του μηχανισμού επιστροφών (clawback), του οποίου το συνεχώς και ανεξέλεγκτα αυξανόμενο ύψος αποτελεί βασική απειλή της

βιωσιμότητας του συστήματος. Όπως σημείωσαν οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου, αποτελεί κοινό τόπο πως ο μηχανισμός αποπληρωμής πρέπει να λειτουργεί ως δίκτυ ασφαλείας, προστατεύοντας το οικοσύστημα από τον κίνδυνο πλεονασματικών δαπανών. Όμως σήμερα ο μηχανισμός δεν παρέχει κίνητρα για αλλαγή δράσης αντιθέτως, διαιωνίζει τις παθογένειες, καθώς αντί να ωθεί στην αντιμετώπισή τους τις αναπαράγει αφού απλώς μετακυλίζει το κόστος τους στις φαρμακευτικές επιχειρήσεις. Τα στοιχεία του α' τριμήνου του 2020, όπως και τα αντίστοιχα του α' τριμήνου του 2019, καταδεικνύουν αύξηση της υπέρβασης κατά 45% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τρεις (3) διαδοχικές εκθέσεις ενισχυμένης εποπτείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Surveillance Reports της Commission Ιούνιος 2019, Νοέμβριος 2019 και Φεβρουάριος 2020) κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου ότι ο μηχανισμός υποχρεωτικών επιστροφών (clawback) δημιουργεί ηθικό κίνδυνο και δεν είναι βιώσιμος. Η Πολιτεία που έχει δείξει δείγματα πως κατανοεί τα προβλήματα πρέπει τώρα και να δράσει.

Εξειδικεύοντας στις δράσεις του 3ου πυλώνα, υπογραμμίστηκε πως ο μηχανισμός των υποχρεωτικών εκπτώσεων και επιστροφών μπορεί να λειτουργήσει ως επενδυτικό κίνητρο και να αποκτήσει αναπτυξιακό χαρακτήρα μέσα από τη δίκαιη αναθεώρηση και τον εξορθολογισμό του αλλά και την συνυπευθυνότητα Φαρμακοβιομηχανίας και Πολιτείας (θέσπιση ανώτατου ορίου συνεισφοράς της φαρμακοβιομηχανίας το οποίο θα μειώνεται ετησίως και το οποίο θα επενδύει μέρος του στην φαρμακευτική καινοτομία). Επίσης, προτάθηκε η συνεισφορά όλων των εμπλεκόμενων μερών στη δαπάνη, με εφαρμογή συμφωνιών επιμερισμού ρίσκου (risk-sharing), εξαίρεση της δαπάνης του ΙΦΕΤ από τον φαρμακευτικό προϋπολογισμό και υπολογισμό της υπέρβασης πάνω στην πραγματική τιμή που πωλούν οι εταιρείες και όχι στη λιανική τιμή.

Ο τέταρτος πυλώνας αφορά στην ενίσχυση της πρόσβασης των ασθενών σε καινοτόμες θεραπείες.

Στόχος των προτεινόμενων δράσεων είναι η διασφάλιση της προσιτής, ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης νέων καινοτόμων θεραπειών στην Ελληνική αγορά, μέσω μίας αποτελεσματικής, δυναμικής και συνεχούς διαδικασίας Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας (Health Technology Assessment-HTA). Η αναδιοργάνωση της διαδικασίας αποτελεί μία πρόταση που εστιάζει στην επίτευξη αποτελεσμάτων, σε μια προσπάθεια επαναφοράς της εισαγωγής νέων προϊόντων – που καθυστερούν κατά δύο χρόνια περίπου- στην Ελληνική αγορά, με έμφαση στη φαρμακευτική καινοτομία.

Αξιοποίηση των κλινικών μελετών, εναρμόνιση με Ευρωπαϊκές πρακτικές, άρση εμποδίων και έξυπνες λύσεις για βιώσιμη χρηματοδότηση – όπως η δημιουργία ταμείου φαρμακευτικής καινοτομίας (innovation fund) - συνθέτουν τις παρεμβάσεις που απαιτούνται έτσι ώστε οι Έλληνες να διατηρούν το δικαίωμα στην ελπίδα και να μετέχουν όλων των ωφελημάτων που η επιστημονική και τεχνολογική πρόοδος προσφέρουν.

Ο πέμπτος πυλώνας αφορά στην αναπτυξιακή διάσταση του κλάδου και την προώθηση των επενδύσεων. Στο νέο οικονομικό υπόδειγμα που χρειάζεται η χώρα ο φαρμακευτικός κλάδος μπορεί να έχει κομβικό ρόλο. Καινοτομία, εξωστρέφεια, αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού και ποιοτική παραγωγή είναι ήδη ενσωματωμένα στον τρόπο λειτουργίας του. Δεν είναι τυχαίο πως αποτελεί τον τρίτο εξαγωγικό κλάδο της χώρας. Η δημιουργία ενός σταθερού θεσμικού και φορολογικού περιβάλλοντος και η θέσπιση ευνοϊκών κινήτρων (φορολογικά, οικονομικά, θεσμικά

κ.α.) δημιουργούν ένα αναπτυξιακό πλαίσιο το οποίο μπορεί να προσελκύει επενδύσεις υψηλής αξίας και αποδοτικότητας, να επαναφέρει μέρος του επιστημονικού δυναμικού που έφυγε στο εξωτερικό και να αποτελέσει με την υιοθέτηση ενός ανοιχτού μοντέλου καινοτομίας, υπόδειγμα συνεργασίας τοπικών και διεθνών εταιρειών. Ένα πεδίο στο οποίο τα πρώτα δείγματα, όπως η φορολογική έκπτωση 200% των επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη είναι σαφώς ενθαρρυντικά σημείωσαν οι εκπρόσωποι του ΣΦΕΕ.

Παράλληλα, και στο πεδίο της κλινικής έρευνας, όπου ο συμψηφισμός του clawback με επενδύσεις σε κλινική έρευνα είναι ένα σημαντικό θετικό βήμα, που πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω με την αύξηση του σχετικού κονδυλίου ώστε να πολλαπλασιαστούν οι επενδύσεις και τα οφέλη των κλινικών μελετών στη χώρα μας για όλους: ασθενείς, υποδομές νοσοκομείων & συστήματος υγείας, ασθενείς, οικονομία. Μέσα από ένα τέτοιο πλαίσιο για τις κλινικές μελέτες υπογραμμίστηκε η δυνατότητα ανάδειξης της Ελλάδας σε κόμβο («hub») Κλινικής Έρευνας. Ταυτόχρονα, σημειώθηκε πως το υψηλό επίπεδο δημόσιας υγείας και η πρόσβαση στις νέες καινοτόμες θεραπείες αποτελούν τη βάση αξιοποίησης και του μοντέλου του silver economy που μπορεί να αποδώσει πολλαπλάσια οφέλη στην ελληνική οικονομία.

Ο έκτος πυλώνας είναι η περαιτέρω αξιοποίησή των ψηφιακών τεχνολογιών στη λειτουργία και διακυβέρνηση όλων των οργανισμών που εμπλέκονται στην αλυσίδα αξίας της ελληνικής υγειονομικής περίθαλψης.

Η επιτυχία του ψηφιακού άλματος που έγινε στη Δημόσια Διοίκηση, μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα και εν μέσω πανδημίας δείχνει πως ο στόχος είναι εφικτός. Η ενοποίηση συστημάτων (συνταγογράφησης φαρμάκων, αναλωσίμων, εξετάσεων), η χρήση των ψηφιακών δυνατοτήτων για έλεγχο αλλά και την αξιοποίηση των δεδομένων υγείας για τον προσδιορισμό των τάσεων στις δαπάνες υγείας και στο φάρμακο αποτελούν σημαντικές δράσεις που μπορούν να οδηγήσουν άμεσα σε αποδοτική εποπτεία, εξοικονόμηση πόρων, βελτιστοποίηση υπηρεσιών και δυνατότητα χάραξης αποτελεσματικών πολιτικών υγείας.

Ο έβδομος πυλώνας αφορά στην προώθηση ενός ισχυρού πλαισίου συνεργασίας φαρμακοβιομηχανίας-Πολιτείας για την προαγωγή της κοινωνικής υπευθυνότητας και αλληλεγγύης. Η υιοθέτηση καλών πρακτικών, η τήρηση και η προαγωγή της νομιμότητας και της διαφάνειας, η ηθική και δεοντολογική λειτουργία του συστήματος υγείας αποτελούν απαραίτητες συνθήκες για τη διασφάλιση της δίκαιης και ισότιμης πρόσβασης των Ελλήνων ασθενών στις αναγκαίες για εκείνους θεραπείες, τη στήριξη του έργου των Ελλήνων επιστημόνων, την προαγωγή της ιατρικής επιστήμης και του Δημόσιου Συστήματος Υγείας αλλά και την ευνοϊκή εκδήλωση της επιχειρηματικότητας. Ταυτόχρονα, η ενίσχυση της συνεργασίας φαρμακοβιομηχανίας-Πολιτείας σε προγράμματα πρόληψης, καταγραφής κλπ. μπορεί να αποδώσει ισχυρά οφέλη τόσο για το σύστημα υγείας όσο και την κοινωνία.

Όπως σημείωσε από την πλευρά του **ο Πρόεδρος του ΣΦΕΕ, κύριος Ολύμπιος Παπαδημητρίου**, «Στην πατρίδα μας η έγκαιρη ανάληψη από την Πολιτεία μέτρων προστασίας από τον COVID- 19 ανέδειξε την χώρα, διεθνώς, στην κορυφή της κατάταξης των επιτυχημένων μοντέλων διαχείρισης και προσέφερε πολύτιμο χρόνο στο σύστημα Υγείας για να μπορέσει να ανταπεξέλθει με απόλυτη επιτυχία την υγειονομική κρίση. Πολιτεία, επαγγελματίες υγείας και πολίτες υπερβήκαμε εαυτούς και στερεότυπα επιδεικνύοντας συνεργασία, αλληλεγγύη, αποτελεσματικότητα και πειθαρχία. Είναι

μια σπουδαία παρακαταθήκη για το μέλλον. Μετά από μία μακρόχρονη οικονομική κρίση με αμφισβητούμενα μέτρα λογιστικής διαχείρισης που είχαν μεταξύ των θυμάτων και το σύστημα Δημόσιας Υγείας, **δίνεται στην Ελλάδα η ευκαιρία να αναθεωρήσει και να εκσυγχρονίσει την αντίληψη της συστημικής δομής του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης. Αυτή η επιτυχία πρέπει τώρα να κεφαλαιοποιηθεί. Να μην χαθεί η ευκαιρία να μπει ένα οριστικό τέλος σε χρόνιες παθολογίες από ακόμη επιβιώνουν. Και να προχωρήσουμε συντεταγμένα σε ένα άλμα προόδου που το χρειαζόμαστε περισσότερο από ποτέ».**

«Ο κλάδος μας είναι έτοιμος και συμβάλλει με ρεαλιστικές θέσεις στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή ενός εθνικού σχεδίου για την δημόσια Υγεία. Με πνεύμα κατανόησης και υποστήριξης. Όπως ο κλάδος έκανε -και είμαστε περήφανοι για αυτό- όλα τα χρόνια της οικονομικής κρίσης που προηγήθηκε. Οι προτάσεις μας ενισχύουν μια βιώσιμη πολιτική φαρμάκου που δημιουργεί αξία για όλους, ενώ την ίδια στιγμή εφαρμόζοντας μια ενεργητική και υποστηρικτική πολιτική ο φαρμακευτικός κλάδος μπορεί να αποτελέσει ισχυρή δύναμη ώθησης και αύξησης της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας στο νέο παραγωγικό μοντέλο» τόνισε κλείνοντας την παρουσίαση ο Πρόεδρος του ΣΦΕΕ.

-Τέλος-

Για περισσότερες πληροφορίες: Μαρία Λεοντάρη, Δ/ντρια Επικοινωνίας ΣΦΕΕ, e-mail: maria.leontari@sfee.gr, τηλ. 2106821040.